

A Főtér és a település emlékművei

A mai Főtéren hajdanán is **számos középület állt**, köztük a XVIII. századtól egészen 1972-ig – a mai pékség helyén – a **községháza**, melyet többször átépítettek. Itt állt a **jegyzői iroda** is. **1972.** november 7-re készült el az **új tanácsháza, a mai Polgármesteri Hivatal**, akkor még lapos tetővel. 1983-ban került sor a tetőtér kialakítására, ahova a községi könyvtár is elhelyezésre került.

Az ongaiak 1925-ben határozták el, hogy az I. világháborúban elesett hőseinek emlékére szobrot állítanak. A szobor költségeit gyűjtés és a lakosokra kivetett pótdoból fedezték. Az összegyűlt pénzből **1927-re készült el a Hősök Emlékműve**. Az emlékmű egy gyermekétől búcsúzó katonát ábrázol. Első oldalán olvashatjuk **az I. világháborúban hősi halált halt ongaiak névsorát**. A hátsó oldalába **1990-ben a II. világháborúban elesettek nevét** vésték be. Az északi oldalába az Ongai Kulturális Egyesület **2000.** augusztus 20-án avatta fel az „**Ongaiak Ongáért**” **domborművet**, tisztelegve a településért hajdan, ma és a jövőben tenni akaró minden ongai előtt. Ugyancsak az egyesület kezdeményezésére került a déli oldalra **a II. világháború ongai zsidó áldozatainak emléktáblája 2006-ban**.

1948-ban állított a község emléket az **1848/49-es forradalom és szabadságharc eseményeinek**. A terméskőből készült **emlékmű** zászlótartó rúdjára vonják fel ünnepélyes alkalmakkor Onga zászlaját. 1849 júliusában Onga és Gesztely között Görgey Artúr többször sikerrel visszaverte az intervenciós orosz csapatok támadását. Ennek emlékére a település **1998.** március 15-én, a forradalom és szabadságharc 150. évfordulóján **Görgey domborművet** avatott fel az emlékmű elülső oldalán. Az általános **iskolában lévő Görgey dombormű 2001-ben** készült el.

1919-ben a Tanácsköztársaság alatt a magyar vöröskatonák kénytelenek voltak harcba szállni az országra rátörő csehek ellen. Ezekben a harcokban az Ongán meghalt vörös katonák emléke előtt tisztelegve előbb a régi temetőben egy emlékoszlopot avattak fel, majd **1973-ban** kezdeményezte a község egy emlékmű felállítását. A minisztérium és a Miskolci Postaigazgatóság – mivel az itt harcoló vörös katonák döntő részben postások voltak – pozitív válasza után 1973. május 19-én a régi temetőben exhumálták a vöröspostások hamvait, és katonai díszpompával temették el a Főtéren felállított **1919-es emlékmű** melletti dízsírhelyen.

A Főtér **díszkútja a Turullal** a mai térszerkezet kialakításakor, **2005-ben** készült el.

A régi temetőben az ongai Faluvédő Egyesület **1996-ban** állította fel a **Kegyeleti park kopjafáját**.

1931. október 11-én József királyi herceg avatta fel a dicső múltú 34. gyalogezred emlékoszlopát Borsod és Abaúj határán. **Darvas Béla ongai földbirtokos adományozott földet az emlékműnek** az ongaújfalui parton. **Ligeti Miklós** szobrászművész **készítette** a hatalmas turulmadarat, a pogány magyar ősök szent madarát. Az emlékmű 12 méternél magasabb, harashti kemény mészkőből készült, míg a Turul bronzból. **Az emlékmű a II. világháború után eltűnt helyéről, és a szocialista korszakban nem lehetett újból felállítani. Erre csak 1990. október 10-én kerülhetett sor**, amikor is Onga, Arnót, Felsőzsolca és Szikszó települések, illetve számos társadalmi szervezet együttműködése révén a **Turul visszakerült oda, ahová az elődök szánták**. Az **új szobrot Pócsik István** szobrászművész **készítette**, és Für Lajos akkori honvédelmi miniszter avatta fel.

2010-ben került átadásra a **Történelmi emlékpark első szakasza** a Berzsényi utcában a **Trianoni emlékművel** és az udvaron látható **Onga néveredete emlékmű**.